

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Завхан аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/02/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улиастай сум
2024 он

Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа
Утас: 99993365

Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Болдбаатар
Утас: 99105506

Цахим хаяг: Boldbaatarkh@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Мөнхнасан
Утас: 90066888

Цахим хаяг: Munkhnasanb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	4
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	5
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	7
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	8
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	8
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	10
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт	11
4. Аудитын тайлан.....	13
4.1 Ерөнхий зүйл	13
4.2 Материаллаг байдал	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5. Аудитын илрүүлэлт	16
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

ЗАВХАН АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА М.ҮРЖИНХАНД-Д

2024.02.28 № 173
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Завхан аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Завхан аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Завхан аймгийн Эрүүл мэндийн газрын нэмэлт санхүүжилтийн орлого 492.467.1 мянган төгрөгийн, Бараа үйлчилгээний бусад зардал 516.646.5 мянган төгрөгийн, Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж, урамшуулал 1,074,866.0 мянган төгрөгийн, Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг 754,349.3 мянган төгрөгийн бүрдүүлэлт зарцуулалтыг онцолсон.

Аудитын гол асуудал

Завхан аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар 37,405.1 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил, 17,482.7 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

1000000000

Завхан аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь үйл ажиллагааны мөнгөн орлогыг төлөвлөгөөний дагуу бүрэн зарцуулж, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

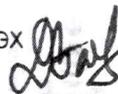
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	338,998,523.40	267,941,365.77
33	АВЛАГА	7,471,370.00	8,419,032.26
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	7,471,370.00	8,419,032.26
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	331,527,153.40	259,522,333.51
351	Түүхий эд материал	183,355,313.86	151,041,352.68
35110	Тусгай зориулалттай материал	56,918,347.08	71,922,493.48
35130	Эм боох материал	126,436,966.78	79,118,859.20
354	Хангамжийн материал	148,171,839.54	108,480,980.83
35410	Бичиг хэргийн материал	1,259,000.00	1,225,000.00
35420	Аж ахуйн материал	8,507,995.00	7,530,125.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	00.00	00.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,414,369.81	2,604,180.49
35450	Барилгын засварын материал	8,758,900.01	5,560,400.01
35460	Хүнсний материал	00.00	00.00
35470	Бусад хангамжийн материал	128,231,574.72	91,561,275.33
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,112,832,896.77	1,016,978,356.21
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,112,832,896.77	1,016,978,356.21
392	Биет хөрөнгө	1,069,679,771.91	974,159,356.36
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	722,262,850.00	722,262,850.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-38,748,828.57	-48,945,888.72
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	198,042,953.58	230,322,953.58
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-72,242,793.45	-86,650,549.20
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	280,931,548.45	266,809,321.69
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-55,323,186.52	-146,186,199.98
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	94,126,668.14	68,391,742.24
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-59,369,439.72	-31,844,873.25
393	Биет бус хөрөнгө	43,153,124.86	42,818,999.85
39301	Програм хангамж	810,500.00	810,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-351,375.14	-685,500.15
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	42,694,000.00	42,694,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,451,831,420.17	1,284,919,721.98
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,451,831,420.17	1,284,919,721.98
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,451,831,420.17	1,284,919,721.98
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	394,748,008.66	394,748,008.66
51101	Өмч: - төрийн	394,748,008.66	394,748,008.66
512	Хуримтлагдсан үр дүн	394,814,248.55	231,054,283.84
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	394,814,248.55	397,965,982.03
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-166,911,698.19

51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	662,269,162.96	659,117,429.48
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,451,831,420.17	1,284,919,721.98

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,885,443,249.67	4,387,449,285.53
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,641,770,014.67	964,442,379.53
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,612,890,149.69	923,725,379.53
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,612,890,149.69	923,725,379.53
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,612,890,149.69	923,725,379.53
122	Тусламжийн орлого	28,879,864.98	40,717,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	28,879,864.98	40,717,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,243,673,235.00	3,423,006,906.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,832,384,400.00	2,930,539,635.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,832,384,400.00	2,930,539,635.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	411,288,835.00	492,467,271.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	350,264,690.00	59,852,674.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	34,470,000.00	140,292,644.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,554,145.00	292,321,953.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	5,354,458,093.15	4,554,360,983.72
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,354,458,093.15	4,554,360,983.72
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,275,469,660.43	2,697,449,789.91
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	491,116,745.00	799,664,267.92
210101	Үндсэн цалин	491,116,745.00	799,664,267.92
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	62,405,512.28	101,568,854.39
210201	Тэтгэврийн даатгал	62,405,512.28	100,873,104.39
210202	Тэтгэмжийн даатгал	00.00	695,750.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,033,433.65	64,871,252.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,362,146.65	10,645,439.51
210302	Түлш, халаалт	54,818,866.00	51,852,893.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,852,421.00	2,372,920.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,697,817.55	28,599,627.51
210401	Бичиг хэрэг	8,133,600.00	5,730,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,092,928.09	19,250,253.40
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,496,709.46	2,809,174.11
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,029,100.00	480,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	945,480.00	330,000.00
2105	Нормативт зардал	1,300,875,632.83	432,172,126.63
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,300,875,632.83	432,172,126.63
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	21,801,244.00	28,450,470.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,453,560.00	4,585,270.00
210604	Урсгал засвар	18,347,684.00	23,865,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	15,882,400.00	20,705,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	15,882,400.00	20,705,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,840,322.79	5,355,724.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	960,000.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,500,000.00	1,224,350.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	167,938.00	64,471.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,874,584.79	3,172,670.00
210807	Газрын төлбөр	315,800.00	894,233.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,273,816,552.33	1,216,061,566.95
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,250,856,814.16	1,073,009,026.39
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	520,800.00	00.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	22,438,938.17	143,052,540.56
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,078,988,432.72	1,856,911,193.81
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,030,308,292.00	1,832,185,399.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	3,117,357.00	00.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	912,240,066.00	1,074,866,063.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,114,950,869.00	754,349,336.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	2,970,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	48,680,140.72	24,725,794.81
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	48,680,140.72	24,725,794.81
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-469,014,843.48	-166,911,698.19
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-469,014,843.48	-166,911,698.19

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,248,673,235.00	3,423,006,906.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,248,673,235.00	3,423,006,906.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,832,384,400.00	2,930,539,635.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,832,384,400.00	2,930,539,635.00
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	5,000,000.00	00.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	411,288,835.00	492,467,271.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	350,264,690.00	59,852,674.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	34,470,000.00	140,292,644.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,554,145.00	292,321,953.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	3,216,773,235.00	3,416,525,906.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,216,773,235.00	3,416,525,906.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,137,784,802.28	1,559,614,712.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	489,682,700.56	799,664,267.92
210101	Үндсэн цалин	332,878,259.20	466,959,547.44
210102	Нэмэгдэл	83,434,221.36	203,586,472.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34,408,865.00	38,500,080.66
210104	Урамшуулал	38,961,355.00	90,618,166.98
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	00.00
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	00.00	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	58,233,125.92	102,516,516.65
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,781,925.92	70,026,516.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,362,800.00	8,122,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,490,300.00	6,498,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,994,300.00	1,624,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,603,800.00	16,245,000.00

210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	00.00	00.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,058,978.65	64,871,252.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,362,146.65	10,645,439.51
210302	Түлш, халаалт	54,818,866.00	51,852,893.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,877,966.00	2,372,920.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,085,049.36	24,511,364.11
210401	Бичиг хэрэг	7,218,500.00	5,711,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,146,300.00	14,450,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,351,669.36	2,487,064.11
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,029,100.00	480,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,339,480.00	1,382,100.00
2105	Нормативт зардал	1,775,500.00	1,601,900.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	296,800.00	945,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,478,700.00	656,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	24,001,160.00	22,990,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,655,400.00	00.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,459,940.00	774,000.00
210604	Урсгал засвар	18,885,820.00	22,216,200.00
2107	Томилот, зочны зардал	16,196,100.00	20,705,900.00
210702	Дотоод албан томилот	16,196,100.00	20,705,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	13,603,422.79	6,019,224.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	960,000.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,500,000.00	1,224,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	167,938.00	64,471.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	60,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	9,599,684.79	3,836,170.00
210807	Газрын төлбөр	315,800.00	894,233.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	436,148,765.00	516,734,087.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	435,627,965.00	516,734,087.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	520,800.00	00.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,078,988,432.72	1,856,911,193.81
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,030,308,292.00	1,832,185,399.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	3,117,357.00	00.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	861,867,622.00	1,074,866,063.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,165,323,313.00	754,349,336.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	2,970,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	48,680,140.72	24,725,794.81
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	48,680,140.72	24,725,794.81
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	31,900,000.00	6,481,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	31,900,000.00	6,481,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	31,900,000.00	6,481,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	31,900,000.00	6,481,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	31,900,000.00	6,481,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-31,900,000.00	-6,481,000.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
-----	----------	---------------------------------	-----------------------	-------------------	--

C01	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	394,748,008.66	662,269,162.96	400,545,997.19	1,457,563,168.81
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	394,748,008.66	662,269,162.96	400,545,997.19	1,457,563,168.81
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	510,591,793.53	510,591,793.53
C08	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	394,748,008.66	662,269,162.96	394,814,248.55	1,451,831,420.17
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	394,748,008.66	662,269,162.96	394,814,248.55	1,451,831,420.17
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	3,151,733.48	3,151,733.48
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	394,748,008.66	662,269,162.96	397,965,982.03	1,454,983,153.65
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-3,151,733.48	00.00	-3,151,733.48
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	166,911,698.19	-166,911,698.19
D09	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	394,748,008.66	659,117,429.48	231,054,283.84	1,284,919,721.98

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	00.00	00.00	2,938,525,200.00	2,905,821,334.19
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	00.00	00.00	2,938,525,200.00	2,905,821,334.19
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	00.00	00.00	1,078,286,800.00	1,073,635,935.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	00.00	00.00	803,351,100.00	799,664,267.92
210101	Үндсэн цалин	00.00	00.00	460,302,600.00	466,959,547.44
210102	Нэмэгдэл	00.00	00.00	241,055,600.00	203,586,472.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	00.00	46,365,000.00	38,500,080.66
210104	Урамшуулал	00.00	00.00	55,627,900.00	90,618,166.98
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	00.00	00.00	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	00.00	00.00	101,006,400.00	102,516,516.65
210201	Тэтгэврийн даатгал	00.00	00.00	68,516,400.00	70,026,516.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	00.00	00.00	8,122,500.00	8,122,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	00.00	00.00	6,498,000.00	6,498,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	00.00	00.00	1,624,500.00	1,624,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	00.00	00.00	16,245,000.00	16,245,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	00.00	00.00	64,928,300.00	64,871,252.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	00.00	00.00	11,255,600.00	10,645,439.51
210302	Түлш, халаалт	00.00	00.00	51,131,600.00	51,852,893.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	00.00	2,541,100.00	2,372,920.00
210304	Байрны түрээс	00.00	00.00	00.00	00.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	00.00	00.00	25,076,400.00	24,511,364.11
210401	Бичиг хэрэг	00.00	00.00	5,726,200.00	5,711,800.00

210402	Тээвэр, шатахуун	00.00	00.00	14,799,200.00	14,450,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	00.00	00.00	2,746,600.00	2,487,064.11
210404	Ном, хэвлэл	00.00	00.00	00.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	00.00	568,300.00	480,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	00.00	00.00	1,236,100.00	1,382,100.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	00.00	00.00	00.00	00.00
2105	Нормативт зардал	00.00	00.00	2,017,600.00	1,601,900.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	00.00	00.00	1,071,700.00	945,300.00
210502	Хоол, хүнс	00.00	00.00	00.00	00.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	00.00	945,900.00	656,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	00.00	00.00	27,413,200.00	29,471,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	00.00	00.00	6,625,100.00	6,481,000.00
210602	Тавилга	00.00	00.00	00.00	00.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	00.00	00.00	765,500.00	774,000.00
210604	Урсгал засвар	00.00	00.00	20,022,600.00	22,216,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	00.00	00.00	20,858,700.00	20,705,900.00
210701	Гадаад албан томилолт	00.00	00.00	00.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	00.00	00.00	20,858,700.00	20,705,900.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	00.00	00.00	00.00	00.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	00.00	00.00	6,052,300.00	6,019,224.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	00.00	00.00	1,225,200.00	1,224,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	00.00	126,200.00	64,471.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	00.00	00.00	29,400.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	00.00	3,679,300.00	3,836,170.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	00.00	895,200.00	894,233.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	00.00	00.00	97,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	0.00	27582800.00	24274310.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	00.00	26,609,300.00	24,274,310.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	00.00	973,500.00	00.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	0.00	1860238400.00	1832185399.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	00.00	1,860,238,400.00	1,832,185,399.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	00.00	1,107,013,300.00	1,074,866,063.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	00.00	749,550,500.00	754,349,336.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	00.00	3,674,600.00	2,970,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	00.00	00.00	00.00	2,930,539,635.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	00.00	00.00	00.00	2,930,539,635.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	00.00	00.00	00.00	2,930,539,635.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		492,459,777.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		492,459,777.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		492,459,777.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	492,459,777.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		492,459,777.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	292,322,023.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		292,322,023.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		292,321,953.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Эрүүл мэндийн газрын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилтууд:

1. Нийгмийн эрүүл мэнд
2. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ
3. Хүний нөөц
4. Эрүүл мэндийн санхүүжилт
5. Эрүүл мэндийн технологи
6. Эм зүйн тусламж үйлчилгээ
7. Мэдээллийн технологи, удирдлага
8. Эрүүл мэндийн салбарын удирдлага зохион байгуулалт

Алсын хараа: Эрүүл байхын төлөө хамтдаа

Эрүүл мэндийн газрын газрын зорилго:

Эрхэм зорилго: Хүн амын эрүүл мэндийн тусламжийн чанарыг сайжруулахад чиглэсэн цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, эрүүл мэндийн харьяа байгууллагуудын анхан болон нарийн мэргэжлийн тусламжийг иргэдэд үзүүлэх үйл ажиллагааг мэргэжил арга зүйгээр хангах ажиллах

Зорилго: Бүх нийтийн Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг тэдний эрэлт, хэрэгцээнд тулгуурлан хэнийг ч орхигдуулалгүй хүргэж, аливаа өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх,

нотолгоонд суурилсан оношлогоо, эмчилгээний технологийг нэвтрүүлэх, зохистой санхүүжилтын тогтолцоог бүрдүүлэх замаар тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулан хүн амын амьдарлын чанарыг дээшлүүлж, дундаж наслалтыг уртасгахад оршино.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Эрүүл мэндийн газрын үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль:

1. Эрүүл мэндийн тухай хууль
2. Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль
3. Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль
4. Төрийн албаны тухай хууль
5. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль
6. Эрүүл ахуйн тухай хууль
7. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахиун тухай хууль
8. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн төсвийн тухай хууль
9. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль
10. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын дотоод хяналтын талаар: Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ. ЭМГ-ын дэргэд дотоод аудитын чиг үүрэг бүхий аудитор, дотоод хяналтын нэгж байхгүй байна. Санхүүгийн өдөр тутмын ажил гүйлгээнд Тамгын газрын дарга, санхүүгийн албаны дарга, төсөв, төрийн сангийн мэргэжилтэн нар хяналтыг хийж байна.

Дотоод хяналтын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан иж бүрдлийн дагуу бэлтгэж толилуулсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг мөнгөн сууриар бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54.5 дахь заалтын дагуу иж бүрэн гаргаж ирүүлсэн.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 166,911.6 мянган төгрөгөөр буюу 11,4 хувиар буурсан байна. Энэ нь акталж устгасан болон хуримтлагдсан элэгдэлтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Бараа материал	331,527.1	259,522.3	72,004.8
Үндсэн хөрөнгө	1,112,832,896.77	1,016,978,356.21	-95,854,540.56
Нийт хөрөнгө	1,451,831,420.17	1,284,919,721.98	-166,911,698.19
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	394,748,008.66	394,748,008.66	0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,451,831,420.17	1,284,919,721.98	-166,911,698.19

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг мөнгөн хөрөнгө, үндсэн хөрөнгө, авлага, бараа материал, өр төлбөр гэсэн данс бүрээр холбогдох журам, зааврын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайланд онд:

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 331.527.1 мянган төгрөг байгаагаас, төсвийн хөрөнгөөр 64,696.0 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авсан, 988,421.3 мянган төгрөгийн бараа материал шилжүүлэн авсан, 1,056,621.3 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулсан, 1,868.5 мянган төгрөгийн бараа материал акталж устгасан, эцсийн үлдэгдэл 263,458.6 мянган төгрөг болсон нь өмнөх оноос 72,004.8 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн хувьд төсвийн хөрөнгөөр 6,481.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авсан, 40,717.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө шилжүүлэн авсан, 54,775.1 мянган төгрөгийн хөрөнгө шийдвэрийн дагуу акталж, жилийн эцэст 1,016,978,356.21 мянган төгрөгийн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна. Тайлант оны элэгдлийн зардалд 143,052.5 мянган төгрөгийг тооцож бүртгэсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 292,321.9 мянган төгрөг, нийт зарлагыг 2,938,525.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 292,321.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлж зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,398,281.0 мянган төгрөг буюу 115,6 хувьтай байна. Энэ нь бараа үйлчилгээний зардал 487,808.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Хөтөлбөр арга хэмжээ	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Үйл ажиллагааны орлого, зарлагын дүн					
	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	2,938,525.2	3,398,281.0	487,808.8	115,6%
НИЙТ		2,938,525.2	3,398,281.0	487,808.8	115,6%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтээр Дээд шатны төсвийн захирагчаас 292,321.9 мянган төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 140,292.6 мянган төгрөгийн, төрийн болон орон нутгийн өмчит этгээдээс 59,852.6 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, сайн эмч болон бусад төсөл арга хэмжээний зардалд зарцуулсан байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэлийн талаар

/мянган төгрөг/

№	Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан арга	Бараа ажил үйлчилгээний нэр	Төлөвлөлт	Гүйцэтгэл
1	Байхгүй	Байхгүй	0	0
ДҮН			0	0

Тайлант оны худалдан авах ажиллагаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нийцсэн, Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоолоор баталсан босго үнийг баримталсан байна. Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой зөрчилтэй зүйл илрээгүй болно.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баянхайрхан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Мөнхнасан гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг аудитын менежер Х.Болдбаатар дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар хэрэгжүүлсэн.

Эрүүл мэндийн газар нь 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдрийн 18 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн тайлангийн нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны санхүүгийн тайлангийн нийт орлого 3,423,006,9 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 51,345.1 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 38,508,8 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн шалгуур үзүүлэлтээс тухайн шалгагдагч байгууллагатай хамааралтай 38 заалтыг сонгож, горим сорил хэрэгжүүлсэн. Аудитаар хэрэгжүүлсэн горим сорилын үр дүнд алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Байгууллагын 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийн нийцлийн асуудлыг авч үзсэн бөгөөд аудитын санал дүгнэлтэд хамруулан үзээгүй болно.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль, тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар дараахи зөвлөмжүүдийг өгч бүрэн хэрэгжсэн байна.

- Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын гүйлгээг, хөрөнгө мөнгө зарцуулах аливаа шийдвэрийг тухай бүр мэдээлж байх.
- Батлагдсан төсвийг эдийн засгийн ангиллын дагуу зарцуулж, шаардлагатай тохиолдолд төсөвт зохицуулалт хийх журмыг мөрдөн, зардлын хяналтыг байгууллагын удирдлага хэрэгжүүлэн ажиллах; Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргахдаа үндэслэх шийдвэрийн дагуу зарцуулах;
- Ажилчдад үндэслэлгүйгээр илүү цагийн нэмэгдэл олгодог байдлыг таслан зогсоох
- Тэтгэвэрт гарч буй алба хаагчид нэмэлт тэтгэмж олгохгүй байх

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайланд эхний хагас жилийн байдлаар завсрын аудит хийгээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	1	17,211.7	1	17,211.7	100
Зөвлөмж	2	335,515.7	2	335,515.7	100
Нийт дүн	3	352,727.4	3	352,727.4	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар үр дүнгийн урмашуулал илүү олгосон байдал, яамнаас хэрэгжүүлж байгаа төсөл хөтөлбөр, арга хэмжээний зардлыг зориулалтын дагуу зарцуулсан байдал, томилолтоор явсан ажилчдад хоолны мөнгө давхардуулан олгосон, таван жилийн тэтгэмжийг жил дараалан тасралтгүй ажилласан ажилчдад олгох, тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмжийг урьдчилж олгохгүй байх зэрэгт анхаарах.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 54,887.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэнд зөвлөмж хүргүүлээ.

Нийт илрүүлсэн зөрчлөөс 17,482.7 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 29,236.8 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж, 8,168.3 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага өгсөн нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 13,940.0 мянган төгрөгөөр бага тул "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

Эрүүл мэндийн газрын албан хаагчид томилолтоор ажиллахад хоолны мөнгийг 830,0 мянган төгрөгөөр давхардуулан олгосон, улирлын үр дүнгийн урамшууллын хувийг тооцохдоо 2,763.3 мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон, 6,575.0 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан зэрэг нийт 8,168.321 төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөгдөөгүй

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт:

Анхан шатны баримтын бүрдүүлэлт дутуу 5,917.8 мянган төгрөгийн зардал гаргасан.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.1.анхан шатны баримт бүрдүүлэх; гэсэн заалт мөрдөж ажиллах.

2. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт:

Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас 15,939.0 мянган төгрөгийг тушаал шийдвэргүйгээр шилжүүлсэн.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.2.батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих, 16.5.6.дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж ажиллах.

3. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Эрүүл мэндийн яамнаас баталсан орон тооноос 2 орон тоог илүү Засаг даргын захирамжаар шинэчлэн тогтоосон байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.3.батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.2.чиг үүрэг, орон тоог давхардуулан тогтоох, 17 дугаар зүйлийн 17.1.4. төрийн байгууллагын орон тоо, цалин хөлсний төлөвлөлт, хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгох гэсэн заалтуудыг мөрдөж ажиллах.

4. Нягтлан бодох бүртгэл болон, хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Зориулалтын дагуу зарцуулаагүй 4,330.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5.батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж байх.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайланд буруу илэрхийлсэн.	2	17,482.7					2	17,482.7				
Дүн	2	17,482.7					2	17,482.7				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлс	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Анхан шатны баримтын бүрдүүлэлт дутуу	1	5,917.8					1	5,917.8				
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас шийдвэргүйгээр санхүүжилт гаргасан.	1	15,939.0					1	15,939.0				
2 орон тоо нэмж баталсан.	1	3,050.0					1	3,050.0				
Зориулалтын дагуу зарцуулаагүй	1	4,330.0					1	4,330.0				
Эрүүл мэндийн газрын албан хаагчид томиллолтоор ажиллахад хоолны мөнгийг 830,0 мянган төгрөгөөр давхардуулан олгосон, улирлын үр дүнгийн урамшууллын хувийг тооцохдоо 2,763.3 мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон, 6,575.0 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан зэрэг нийт 8,168.321	1	8,168.3	1	8,168.3								
Дүн	5	37,405.1	1	8,168.3			4	29,236.8				

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

ХЯНАСАН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Огноо: 2024-02-23

Х.БОЛДБААТАР

Д.БАТ-УНДРАА

БОЛОВСРУУЛСАН:

АУДИТОР

Огноо: 2024-02-23

Б.МӨНХНАСАН